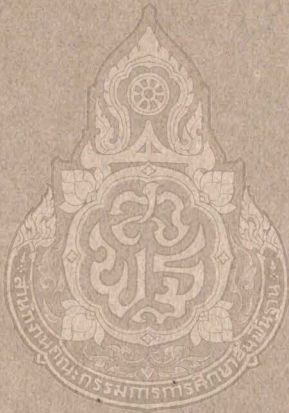
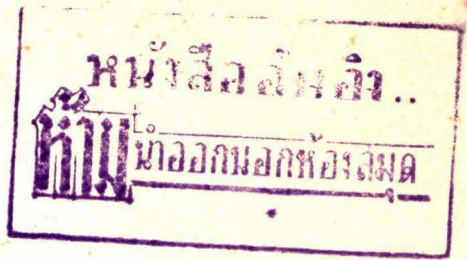

หอสมุดแห่งชาติ
ที่
สภาผู้แทนราษฎร

ประกาศราชบัณฑิตยสถาน
เรื่อง
การถอดอักษรไทยเป็นโรมัน

ประกาศราชบัณฑิตยสถาน เรื่องการถอดอักษรไทยเป็นโรมัน

ด้วยราชบัณฑิตยสถานเห็นสมควรกำหนดการถอดอักษรไทยเป็นโรมัน โดยมีแบบทั่วไปและแบบพิสดาร อนุโลมตามลักษณะของภาษาไทย คือ แบบทั่วไปเป็นการถอดอักษรตามวิธีอ่าน และแบบพิสดารเป็นการถอดอักษรตามวิธีเขียน แบบทั่วไปพึงใช้ในกรณีที่มีความประสงค์จะให้ชาวต่างประเทศออกเสียงได้สะดวกโดยไม่มี ความมุ่งหมายที่จะแสดงตัวสะกด การันต์หรือเสียงสูงต่ำ และแบบพิสดารพึงใช้ในกรณีที่มีความมุ่งหมายที่จะแสดงตัวสะกดการันต์ให้เห็นที่มาของคำและเสียงสูงต่ำ จึงได้พิจารณาปรึกษาและปรึกษาหารือกับคณะและสถานวิทยาการต่าง ๆ ซึ่งสนใจในเรื่องนี้^{๕๕} ^{๕๕} เรืองนทงภายในและภายนอกประเทศ.

บัดนี้^{๕๕} ราชบัณฑิตยสถานได้ตกลงวางแบบการถอดอักษรไทยเป็นโรมัน เป็นแบบทั่วไปและแบบพิสดารดังที่กล่าวมาแล้ว จึงประกาศมาเพื่อทราบทั่วกันดังต่อไปนี้^{๕๕}—

แบบทั่วไป

ในการเขียนอักษรไทยเป็นโรมันตามวิธีออกเสียง

The General System of Phonetic Transcription of Thai

Characters into Roman

สระ VOWELS

(Note :— Italian Vowels except that

æ = sound of ea in English 'bear'

o = sound of aw in English 'dawn'

œ = sound of eu in French 'people'

u' = a sound more open than German ü)

อะ ั อา	a
อา ำ	am
อิ ิ ี	i
อุ ู ุ	u'
อ ุ ุ	u
เอะ เ็ เอ	e
แอะ แอ	æ
โอะ อ(—) โอ	o
เอาะ ออ	o
เออะ เ็ เออ—เ็	œ
เ็ เ็	ia

เออะ เออ

u'a

อัวะ อัว

ua

ไอ ไอ อัย ไอย อาย

ai

เอา เอาว

ao

อุย

ui

โอย

oi

ออย

o'i

เอย

œi

เอียะ เอีย

u'ai

อวย

uai

อิว

iu

เอัว เอัว

eo

แอว

æo

เอี้ยว

ieo

ฤ (เสียง รั) ฤา

ru'

ฤ (เสียง ริ)

ri

ฤ (เสียง เรอ)

roe

ฤ ฤา

lu'

หมายเหตุ—ในการพิมพ์

u' อาจใช้ u'

o' อาจใช้ o'

พยัญชนะCONSONANTS

(Note :— English consonants except that

Initial k p and t are unaspirated as in French

Final k p and t are unexplosive and unaspirated.

kh = k aspirated.

ph = p aspirated—not English ph.

th = t aspirated—not English th.

čh = hardened form of ch as the cz in Czech.

ch = always as in English 'church'

ng as in English 'singer,' never as in
'linger.')

	Initial ^{๑ ๒} ตัวต้น	Final ^๓ ตัวสุดท้าย
ก	k	k
ข ข ฅ ค ฅ ฅ	kh	k
ง	ng	ng
จ	čh	t
ฉ ช ฅ	ch	t
ญ	y	n
ด ฎ ฑ (บางคำ)	d	t
ต ฏ	t	t
ถ ฐ ฑ ฑ ฑ ฅ	th	t
น ฅ	n	n

	Initial ^{ตัวต้น}	Final ^{ตัวตก}
บ	b	p
ป	p	p
ผ พ ภ	ph	p
ฝ ฟ	f	p
ม	m	m
ย	y	—
ร	r	n
ด ฬ	l	n
ว	w	—
ช ฌ ฅ ฌ ฅ	s	t
ห ฮ	h	—

หมายเหตุ — ในการพิมพ์ คัด ch อาจใช้ ch

วิธีเขียนอักษรเป็นคำๆ

Transcription of Words

ให้เขียนเป็นพยางค์ๆ ไปตามลักษณะของภาษาไทย

Each syllable is to be separately transcribed in accordance with the characteristics of the Thai language.

ตัวอย่างExample

กษัตริย์

kasat

ประกาศ

prakat

ราชบุรี

Ratburi

ใช้ - (hyphen) สำหรับแบ่งพยางค์ ในกรณีที่ไม่ใช้ อาจจะอ่านไป
เป็นอย่างอื่นได้

The hyphen is to be used where in the case of its omission the
word may be read in another way.

ตัวอย่างExample

ส่ง

sa-ing

ปากดัด

pak-lat

เครื่องหมายสันยาวMarks of Quantity.

ถ้าเห็นว่าสมควร ให้หมายสระสั้น (◌)

If found expedient, short vowels may be marked (◌).

แบบพิสดาร

ในการถอดอักษรไทยเป็นโรมัน ตามวิธีสกดโดยละเอียด

The Precise System of Transliteration of Thai

Characters into Roman.

สระVOWELS

(Note:— Italian Vowels except that

æ = sound of ea in English 'bear'

ʊ = sound of aw in English 'dawn'

œ = sound of eu in French 'peuple'

u' = a sound more open than German ü)

อะ อี อา

ăh ă a

อ่า

ām

อิ อี

i i

อุ อู

ū u'

อู อู

ū u

เอะ เอ็ เอ

ěh ě e

แอะ แอ

æh æ

โอะ อ(—) โอ

ōh ō o

เออะ ออ

ōh ʊ

เออระ เอ็ เออ—เอ็

œh œ œ

เอ็ยะ เอ็ย (ก) กรณัทไม้มตัวสะกด

iah ia (final)

(ข) กรณัทมตัวสะกด

ie-(before consonant)

เอ็อะ เอ็อ (ก) กรณัทไม้มตัวสะกด

ūāh ū'a (final)

(ข) กรณัทมตัวสะกด

ūœ-(before consonant)

อัวะ อัว (ก) กรณีที่ไม่มีตัวสะกด ʉəh ua (final)
 (ข) กรณีที่มีตัวสะกด ʉo-(before consonant)

ไอ โไอ อัย ไอย อาย ɤi ɤi ɤy ɤiy ai

เอา อาว ɤo ao

อุย ui

โอย oi

ออย ɔi

เอย œi

เื่อย uœi

อวย uoi

อิ iu

เื่อ ื่อ ɛo eo

แื่อ ื่อ ɛo

เื่อยว ieo

ฤ (เสียง รั) ฤ ɾʉ ɾʉ

ฤ (เสียง ริ) ɾi

ฤ (เสียง เรอ) ɾœ

ฤ ฤา lu lu

พยัญชนะCONSONANTS

(Note:— English consonants except that

Initial k p and t are unaspirated as in French.

Final k p and t are unexplosive and unaspirated.

kh = k aspirated.

ph = p aspirated—not English ph.

th = t aspirated—not English th.

č = hardened form of ch as the cz in Czech.

ch = always as in English ‘church.’

ng = as in English ‘singer,’ never as in
‘linger.’)

	Initial ตวตณ	Final ตวตักต
ก	k	k
ข	kh	k (kh)
ฃ	kh'	k (kh')
ค	k ^c	k (k ^c)
ฅ	k ^{c'}	k (k ^{c'})
ฆ	kh ^c	k (kh ^c)
ง	ng	ng
จ	č	t (č)
ฉ	ch	t (ch)
ช	c ^c	t (c ^c)

Initial ตวตณ

Final ตวตต

ณ	ch ^c	t (ch ^c)
ญ	y'	n'
ด	d	t
ฏ	ḍ	t (ḍ)
ท (บางคำ)	ṭ'	t (ṭ')
ต	t	t
ถ	ṭ	t (ṭ)
ถ	th	t (th)
ฐ	ṭh	t (ṭh)
ท	t ^c	t (t ^c)
ท	ṭ ^c	t (ṭ ^c)
ท	th ^c	t (th ^c)
ณ	ṭh ^c	t (ṭh ^c)
น	n	n
ณ	ṇ	ṇ
บ	b	p
ป	p	p
ผ	ph	p (ph)
พ	p ^c	p (p ^c)

	Initial ^๒ ตัวต้น	Final ^๔ ตัวสุดท้าย
ภ	ph ^c	p (ph ^c)
ฝ	f	p (f)
ฟ	f'	p (f')
ม	m	m
ย	y	—
ร	r	n (r)
รร	—	n (rr)
ด	l	n (l)
พ	l'	n (l')
ว	w	—
ช	ç	t (ç)
ทว	ç'	t (ç')
ศ	ṣ	t (ṣ)
ษ	ṣ	t (ṣ)
ส	s	t (s)
ห	h	—
ฮ	h'	—

เครื่องหมายผันเสียงสำหรับแบบพิสดาร

Tone Notation for the Precise System.

การผันเสียง ให้ผันตามเสียง คือ ให้ผันเหมือนกันหนึ่งว่าเป็นอักษรกต่าง
ทั้งหมด

Tone notations shall be according to the sound tones, as follows
เครื่องหมายผันเสียงให้ใช้ดังต่อไปนี้

ก ก̣ ก̣̣ ก̣̣̣ ก̣̣̣̣ kò kù kò kò kò

ตัวอย่าง

Example

ข่า	khá
ข่า	khá
ข่า	khà
คา	k'a
ค่า	k'à
ค่า	k'a
ฆ่า	kh'à

วิธีถอดอักษรเป็นคำๆ

Transliteration of Words

ให้ถอดเป็นพยางค์ๆ ไปตามลักษณะของภาษาไทย เดิมตัวสะกด
การันต์หรือตัวที่ไม่ได้ออกเสียงในวงเล็บ ()

Each syllable is to be separately transliterated in accordance with the characteristics of the Thai language. Add dormant final consonants or unpronounced letters in brackets.

<u>ตัวอย่าง</u>	<u>Example</u>
กษัตริย์	kāṣāt (triṃ)
ประกาศ	prākat (ś)
ราชบุรี	Rat (ch) būri

ใช้ - (hyphen) สำหรับแบ่งพยางค์ ในกรณีที่ถ้าไม่ใช้อาจจะอ่านไปเป็นอย่างอื่นได้

The hyphen is to be used where in the case of its omission the word may be read in another way.

<u>ตัวอย่าง</u>	<u>Example</u>
ด้อย	sā-īng
ปากดัด	pāk-lāt

เครื่องหมายสั้นยาว

Marks of Quantity.

ให้หมายสระสั้น (◌) และสำหรับสระ ะ ให้หมายสระสั้น (◌) และเติม h และสำหรับสระ ำ ให้ใช้ ān

Short vowels are to be marked (◌) and for the final stop ะ mark the vowel short (◌) and add h and for ำ use ān.

ตัวอย่างExample

เอะ

ěh

อ๋า

ām

ราชบัณฑิตยสถาน

ประกาศมาณวันที่ ๖ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๘๒

 นายกราชบัณฑิตยสถาน

คำแถลงการณ์

ในปีพุทธศักราช ๒๔๗๔ กระทรวงธรรมการซึ่งรู้ดีมานานแล้วว่า ถ้าได้มีวิธีเขียนคำไทยด้วยอักษรโรมันให้เป็นแบบที่ไม่ดัดตนแก่กันใดบ้าง จะมีประโยชน์มาก เพราะวิธีที่ใช้กันอยู่เวลานี้มีหลายอย่าง สุดแต่ใครจะรักใช้อย่างไร นั้น ได้เชิญผู้ใฝ่ใจในทางนี้บางคนไปปรึกษาหารือกันกับเจ้าหน้าที่ในกระทรวงธรรมการ คงเป็นคณะกรรมการขึ้น.

คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่า วิธีที่ใช้ย่นนี้ บางวิธีก็อาศัยการถอดอักษรตามศัพท์ในภาษาเดิม ซึ่งเป็นที่มาของคำไทย บางวิธีก็อาศัยการถอดอักษรตามเสียง คณะกรรมการเห็นว่า ควรจะยึดหลักภาษาไทยเป็นหลักทั้งและควรหาวิธีถอดอักษรตามวิธีเขียนและวิธีออกเสียงในภาษาไทย เพราะถ้าจะยึดหลักการถอดอักษรตามศัพท์ในภาษาเดิม ซึ่งเป็นที่มาของคำไทยแล้ว อักษรไทยตัวเดียวกันอาจต้องถอดเป็นอักษรโรมันต่างกันได้ ซึ่งไม่เป็นการสมควร ครั้นจะใช้วิธีถอดอักษรตามเสียงเท่านั้น ก็ไม่ตรงกับวิธีเขียนของไทยทีเดียว.

คณะกรรมการจึงได้พิจารณาดูหลักไวยากรณ์ของไทย และได้เห็นว่า การที่แบ่งมาตราตัวสะกดออกเป็น แม่ก ก แม่ก ง แม่ก ด แม่ก น แม่ก บ แม่ก ม นั้น เป็นการวางหลักออกเสียงในภาษาไทยไว้แล้ว คือ ออกเสียงตัวสะกดการันต์ตามมาตรฐานดังกล่าวแล้ว เพราะฉะนั้น จึงเห็นได้ว่าตามหลักไวยากรณ์ ไทย ก็มิควรเทียบการอ่านกับการเขียนไว้เป็นบันทึกฐานแล้ว.

วิธีถอดอักษรซึ่งควรกำหนดใช้ ก็ควรอนุโลมตามวิธีอ่านและวิธีเขียนภาษาไทยดังกล่าวแล้ว คือ มีวิธีทั่วไปและวิธีพิสดาร วิธีทั่วไปควรอนุโลมตามวิธีอ่านของไทย และวิธีพิสดารควรอนุโลมตามวิธีเขียนของไทย วิธีทั่วไปพึงใช้สำหรับกรณีการออกเสียงสำคัญกว่าการเขียนตัวสะกดการันต์ เช่น ชื่อต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนวิธีพิสดารนั้น พึงใช้สำหรับกรณีที่จะแสดงตัวอักษรให้ละเอียดแม่นยำ เช่น กรณีที่มีความประสงค์จะแสดงที่มาหรือความหมายของคำให้ละเอียดแม่นยำ เป็นต้น.

คณะกรรมการได้พิจารณาหาทางกำหนดวิธีทั่วไป โดยอาศัยหลักดังต่อไปนี้:—

- (๑) วิธีทั่วไปพึงเป็นวิธีที่จะขยายออกไปให้เป็นวิธีพิสดารได้
- (๒) วิธีทั่วไปพึงอาศัยหลักการออกเสียง คือ เสียง อย่าง หนึ่ง
กลุ่มเครื่องหมายหรือตัวอักษรอย่างหนึ่ง.

(๓) วิธีทั่วไปจะต้องสอดคล้องกับหลักไวยากรณ์ คือ อักษรวิธีและวิธีออกเสียงของไทย และ

(๔) ในการเลือกเครื่องหมายหรือตัวอักษร จะต้องคำนึงถึงตัวพิมพ์และตัวพิมพ์ติดท่อนอยู่ ตลอดจนวิธีถอดอักษรซึ่งใช้กันอยู่ด้วย.

เมื่อได้พิจารณาวิธีออกเสียงและตัวอักษรในภาษาไทยแล้ว คณะกรรมการเห็นว่า ในวิธีทั่วไป ไม่ต้องมีเครื่องหมายดังสูงต่ำหรือเครื่องหมายสั้นยาวสำหรับสระ มีไว้สำหรับวิธีพิสดารก็พอแล้ว.

คณะกรรมการได้พิจารณาถึงเสียงในภาษาไทยและสระที่ใช้เป็นเครื่องหมายเสียงนั้น ๆ แล้ว เห็นว่า แบ่งออกได้เป็นสระเดี่ยวและสระควบดังต่อไปนี้:—

(ก) สระเดี่ยว

อะ อา

อิ อี

ึ อึ

อุ อู

เอะ เอ

แอะ แอ

โอะ โอ

เอะ ออ

เเออะ เออ

(ข) สระควบ

เอียะ เอีย

เือะ เือ

อัวะ อัว

ไอะ ไอ อัย

เอา เอาว

อุย โอย

ออย

เอย

เอ็อย

อวย

อิว

เอ็ว

เวย

แวย

เอ็วย

ส่วนพยัญชนะนั้น แบ่งออกตามเสียงได้ดังต่อไปนี้:—

ก

ข ช ค ฌ

ง

จ

ฉ ช ฌ

ซ ศ ษ ส

ญ (นำ) ย

ฎ ฏ ท (บางคำ)

ฐ ฑ

ฐ ฎ ท ฌ ท ฑ

ญ (สกต) ณ น

บ

ป

ผ พ ภ

ฝ ฟ

ม

ร

ด พ

ว

ห ฮ

๕๕
 ทงน เป็นการแบ่งตามตำราไวยากรณ์ไทยของกระทรวง ขบวนการ
 แด้ว.

ส่วนตัวอักษรโรมันที่คณะกรรมการได้เสนอให้ใช้นั้น คือ—

สระ — อ(ะ)	อ	อา	a
	อิ	อี	i
	อุ	อู	u'
	อู	อู	u
เอ(ะ)	เอ	เอ	e
แอ(ะ)	แอ	แอ	e
โอ(ะ)	อ(น)	โอ	o
เอา(ะ)	ออ	ออ	o

เออ(ะ)	เอ	เออ	o'
	เอ็ย(ะ)	เอ็ย	ia
	เอ็อ(ะ)	เอ็อ	u'a
	อัว(ะ)	อัว	ua
	ไอ ไอ อัย	ไย	ai
	เอา	เอา	ao
	อุย		ui
		เอย	oi
		ออย	oi
		เอย	o'i
		เอ็ย	u'ai
		อวย	uai
	อัว		iu
	เอา	เอา	eo
	แอา	แอา	eo
		เอ็ยว	iauu

พยัญชนะ —

ตัวต้น

ตัวถัดถัด

ก

k

k

ข ค ฌ

kh

k

ง

ng

ng

จ

č

t

ฉ ช ฌ	ch	t
ย	y	—
ญ	y	n
ด ฏ ท (บางคำ)	d	t
ต ฏ	t	t
ถ ฐ ท ฑ ฒ	th	t
น ฌ	n	n
บ	b	p
ป	p	p
ผ ฟ ภ	ph	p
ฝ ฟ	f	p
ม	m	m
ร	r	n
ล พ	l	n
ว	w	—
ศ ษ ส ฑ ทร	s	t
ห ฮ	h	—
รร	—	n

ตัวลกดที่ใช้ตัว t แทนตัว d สำหรับ แม่กต และใช้ตัว p แทนตัว b
 สำหรับแม่กบ ก็เพราะตามเสียงควรจะใช้เช่นนั้นเพราะเป็นเสียงอโหส.

เมื่อคณะกรรมการได้เสนอรายงานต่อกระทรวงธรรมการแล้ว กระทรวงธรรมการได้หารือราชบัณฑิตยสภา ราชบัณฑิตยสภาเห็นว่าควรพิมพ์ความเห็นโฆษณาเหมือนอย่างหาหรือมหาชนดเล็กก่อน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจได้ในเรื่องนี้ออกความเห็นคัดค้านหนึ่ง ต่อเมื่อไม่มีความเห็นใครคัดค้านเป็นแก่นสารหรือไม่มีความคิดใครที่ดีไปกว่านี้ รัฐบาลจึงควรจะต้องบัญญัติ ซึ่งตรงกับความเห็นของกระทรวงธรรมการ กระทรวงธรรมการจึงได้นำบันทึกรายงานของคณะกรรมการ ลงในหนังสือวิทยาราย และส่งดำเนินบันทึกรายงานให้หนังสือพิมพ์ อื่น ๆ ออกบางฉบับ แต่เมื่อต้นพุทธศักราช ๒๔๗๕.

ครั้นเมื่อราชบัณฑิตยสถานได้รับโอนงานมาจากกระทรวงธรรมการ ในพุทธศักราช ๒๔๗๗ ก็ได้พิจารณาเรื่องนี้ต่อมา ราชบัณฑิตยสถานเห็นว่า ควรพิจารณาทางแบบทั่วไปและแบบพิเศษด้วย และในการนี้ ได้ทำการติดต่อกับวิทยาลัยฝรั่งเศสแห่งตะวันออกไกล Ecole Française d'Extrême Orient ที่อ่านอย วิทยาลัยนั้นมีความเห็นชอบด้วยในหลักการ แต่เมื่อได้ปรึกษาหารือกันแล้ว เห็นว่า สำหรับเสียงควบของไไทยนั้น ควรจำแนกเสียงทมิฬตัวลัดและเสียงทมิฬไม่มีตัวลัด ซึ่งต่างกันเล็กน้อยนี้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และอีกประการหนึ่ง เห็นว่าเครื่องหมายตัวอักษรบางตัวยังไม่เหมาะสม ควรแก้ไขออกบางเล็กน้อย คือ—

แ อ แทน e ให้ใช้ æ เพราะใช้กันอยู่แล้ว.

อ อ แทน o ให้ใช้ ๐ ตามแบบคำกฏในการเขียนตามเสียง International Phonetics.

เออ แทน o' ให้ใช้ oe เพราะใช้กันอยู่แล้ว.

จ แทน ๕ ในแบบทั่วไป ให้ใช้ ch เพื่อให้อ่านง่ายขึ้น แต่สำหรับแบบพิศดาร ให้คงใช้ ๕.

ในแบบพิศดารนั้น มีตัวพยัญชนะแทนพยัญชนะของไทยทุกตัวไป โดยใช้เครื่องหมายประกอบเป็นเครื่องหมายจำแนก เช่น เครื่องหมาย ๕ ซึ่งเป็นเครื่องหมายปราณ aspirate ของกรีก.

ทั้งนี้ ได้ตั้งไปหารอดมกราคมคณิศวาทประเทศไทย ตมาคมนี้หมักความเห็นพ้องด้วย นอกจากนั้น กระทรวงกลาโหมก็ได้มีคณะกรรมการพิจารณาวางแบบการถอดอักษรไทยเป็นโรมัน โดยอาศัยการออกเสียงเป็นหลัก ซึ่งเมื่อใดเรียนปฏิบัติคณะรัฐมนตรีแล้ว คณะรัฐมนตรีได้ตั้งมาให้ราชบัณฑิตยสถานพิจารณาร่วมกับแบบที่ราชบัณฑิตยสถานกำลังพิจารณาอยู่แล้ว.

บัดนี้ ราชบัณฑิตยสถานได้ประชุมปรึกษาพิจารณาแล้ว ได้อนุมัติแบบทั่วไปและแบบพิศดารในการถอดอักษรไทยเป็นโรมัน ซึ่งให้ประกาศไว้ได้ ราชบัณฑิตยสถานจึงได้ประกาศแบบทั้งสองนั้นในวชนนี้ ดังมีความพิศดารแจ้งอยู่ในประกาศนั้นแล้ว.

ราชบัณฑิตยสถาน

๖ มีนาคม ๒๔๘๒.

๑
428.3
5

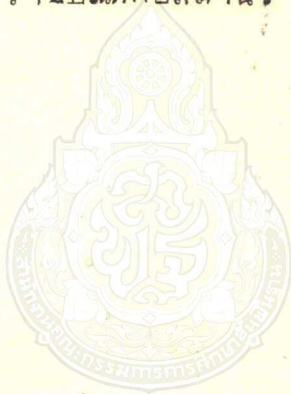

ด้วยถ้อยคำกราบทูล

จาก

ราชบัณฑิตยสถาน.

หนังสือ...
พิมพ์เมื่อออกนอกท่าเรือ

